

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

ΟΙ ΘΡΥΛΟΙ ΤΟΥ ΡΟΔΟΥ

Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΡΟΔΑ. (Του Γερμανού ζωγράφου Μαρτίνου Σονγκάουερ). Στην εικόνα του αυτή ο Γερμανός ζωγράφος ετοποθέτησε την Παρθένη και το Θείο Βρέφος μέσα σε φόντο από ρόδα του Παράδεισου.

Κάποτε ο αυτοκράτορας της Γερμανίας Λουδοβίκος κυνηγήσθε στο μέρος που λέγεται σήμερα Χίλντεχάιμ. Καθώς έτρεχε πίσω από ένα έλαφο έχασε το πολύτιμο θρησκευτικό φυλαχτό του κ' έστειλε έναν από τους ανθρώπους του για να το βρει. Έκεινος το βρήκε παρμένο σε μια άγριουτριανταφυλλιά, μα, παρ' όλες του τις προσπάθειες, δεν κατάφερε να το άσπασει από τους κλώνους της. Ο υπηρέτης έπληξε άμεσας και το έφερε στον αυτοκράτορα. Ο αυτοκράτορας, έφηνασμένους, πήγε κ' ο ίδιος για να δει τι συνέβαινε. Τότε ένα όραμα παρουσιάστηκε μπροστά του. Είθε στη μέση ενός πικνωτότου δίσκου, μία χιονισμένη πεδιάδα ή οποία είχε σχήμα τρούλου έκκλησίας. Στην άκρη της πεδιάδος βρισκόταν γεμάτη από ρόδα ή τριανταφυλλιά στην οποία είχε παστί ή φυλαχτό του. Μόλις συνήλθε από το όραμα του, ο Λουδοβίκος διάταξε να χτιστούν στο μέρος εκείνο μία έκκλησία, χωρίς όμως ν' άγγιζούν την άγριουτριανταφυλλιά. Πράγματι κανείς δεν την άγγιξε. Η έκκλησία από τότε πολλές φορές χτίστηκε και γκερμιστηκε σε διαφόρους πολέμους. Τη βλέπουν ακόμα και σήμερα όταν πηγαίνουν στο Χίλντεχάιμ. Είνε ή μητρόπολις της πόλεως. Όταν κατά τον 11ον αιώνα, ξανάχτισαν την έκκλησία, ο επίσκοπος συνέστησε στους εργάτες να προφυλάξουν τις ρίζες της θαυματουργής τριανταφυλλιάς και να στηρίξουν τους κλώνους της σε μία άψίδα. Έτσι κ' ή τριανταφυλλιά κατώρθωσε να ζήσει με τον ήμερών μας. Και σήμερα' ακόμη λεγόμενες περιηγητών πηγαίνουν και βλέπουν αυτή τη θαυματουργή τριανταφυλλιά που έχει ύψος 25 ποδιών και ή οποία λέγεται ε'Η χιλοχρονιτική τριανταφυλλιά του Χίλντεχάιμ».

Και ο' ένα άλλο μέρος, πολύ μακριά από το προηγούμενο, στην Ίταλία, έβω από τη Ρώμη, υπάρχει ένα κωδωνοστάσιο γεμάτο από θαυματουργά ρόδα: τα ρόδα του Άγιου Φραγκίσκου της Ασίζης, όπως τ'ά λένε. Το κωδωνοστάσιο αυτό βρίσκεται στο μοναστήρι του Άγιου Βενεδίκτου.

Έκει έζησε ο Άγιος Βενεδίκτος, ο οποίος για να δαμάξη τ'α πάθη της σαρκός του είχε φυτέψει τσουκνίδες άπάνω στις όποιες κυλιότανε. Όσοτε' από πολλούς αιώνες κατόπι, ο Άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης έπληξε να έπισκεφθή το έρωδ εκείνο μέρος. Καθώς όμως άρχισε να προχωρή μέσ' άπ' τις τσουκνίδες, έκεινος, μόλις τόν άγγιξαν, μεταβαλλόντουσαν σε τριανταφυλλίες με θαυμάσια άλικα ρόδα. Από τότε ή τσουκνίδες έγιναν τριανταφυλλίες και δεν έπαψαν νάνθίζουν. Έχουν σκεπασί έλο το κωδωνοστάσιο και μέσα στο παρεκκλήσιο του μοναστηριού υπάρχουν μία θαυμάσια τοιογραφία που παριστάνει το θαύμα.

Υπάρχουν και άλλοι θρύλοι σχετικοί με το ρόδο, οι όποιοι δεν είνε πενά θρησκευτικοί, αλλά σχετικοί με το ώραιότερο πάθος τών ανθρώπων, τόν έρωτα. Τέτοιος είνε ο θρύλος του Μαργκόν και της Λιζάνης. Ο ταπεινός καταγωγής, μα γενναίος Μαργκόν, είχε παντρευθή την ώραιά Λιζάνη, κόρη ενός από τους πιο θνητάτους άρχοντες της Μεγάλης Βρετανίας. Μά βλέποντας ότι, λόγω της φτώχειας τους δε μπορούσε να σταθή κοινωνικός, άποφάσισε κατόπι συμβουλάς της γυναίκας του, να παη να ζήση την τύχη του στην Αύλη του βασιλέως της Άγγλιας. Ένα πράγμα τόν άνηγοχώσε μόνο, ή άγάπη που ένοιωσε για τη Λιζάνη και ο φόβος του για τους κινδύνους που διέτρεχε ή νεότης της και ή άμορφιά της όταν εκείνη θά έμενε μόνη.

Ο Θεός και οι βασιλείς. Η τριανταφυλλιά του Χίλντεχάιμ. Τα ρόδα του Άγιου Φραγκίσκου. Ο θρύλος του Μαργκόν και της Λιζάνης. Το κουτί με τ' άμπαρνο ρόδο Τριστάνος και Ίζόλδη. Η τριανταφυλλιά και τ' κλήμα. Τα ρόδα της Κλεοπάτρας κ.τ.λ.

Συνεχίζου με και σήμερα του ώραιους θρύλους που πλαστήκαν γύρω από το ώραιότερο τών λουλουδιών: τ'ο ρόδο.

Με τ'α ρόδα έπινοησανους ο Θεός—κατά την αντίληψη τών ανθρώπων του Μεσαίωνα— με τού; βασιλείς. Νά μερικοί σχετικοί θρύλοι.

Μά ή Λιζάνη τόν καθησάσας, δίνοντας του, κλεισμένο μέσα σ' ένα κουτί από φίλτις, ένα ρόδο και λέγοντας του ότι μόλις έκείνη τόν λημονούσε, το ρόδο αυτό θά μαρινόταν. Όσο έκείνη θά τού έμενε πιστή, το ρόδο θά έμενε δροσερό σά να είχε κολή μόλις από την τριανταφυλλιά.

Ήσυχος έτσι, ο Μαργκόν ξεκίνησε άμέσως και πήγε στην Αύλη του βασιλέως Περωφόρεστ, τού όποιου δεν άργησε ν' άποκτήση τη συμπάθεια και την εύνοια. Μά ή άνέλπιστη αυτή τύχη του δεν τόν έκανε να ξεχάση την άγαπημένη του Λιζάνη και πολλές φορές, στο διάστημα της ήμέρας, τρυβιάντα παράμευ και έκει, άνοιγοντας τ'ο κουτί, παροδινόταν στη μεγάλη χαρά να βλέπη το ρόδο της πάντοτε δροσερό και γεμάτο λάμψη. Δυσ ίππότες όμως τού παλατιού ζηλεύοντας την εύνοια τού Μαργκόν κοντά τού βασιλέα, τόν παραφύλαξαν, τόν εΐδαν ν' άνοίγη πολλές φορές τ'ο κουτί του και τόν κατηγορήσαν στον Περωφόρεστ ότι έκανε μαγειές. Μά ο βασιλεύς όταν άκουσε όπ'ο τ'ο στόμα τού Μαργκόν για τ'οιο λόγο τρυβιότανε παράμευ κάθε μέρα, τότε τόν άγάπησε άκόμα περισσότερο, ένώ συγχώνας, ένοιωσε τ'ο μεγατέρο θαυμασμό για την πιστή Λιζάνη. Η ζήλεια τών ίπποτών έναντιο του Μαργκόν μεγάλωσε μ' αυτό άκόμα περισσότερο και ξεκίνησαν για τόν πάγκο του για νά τ'ο καταστρέψουν την εύνοια του. Μά τ'α πράγματα ήδαν έναντιο τους τ'όσο ώστε ρεζιλεύθηκαν και διώχθηκαν από τ'ο παλάτι, ένώ το ρόδο τού Μαργκόν δεν μαράθηκε ποτέ...

Περίφημος έπίσης θρύλος, σχετικός με τ'ο ρόδο, είνε ο θρύλος τού Τριστάνου και της Ίζόλδης, ο όποιος άποθανάτιστηκε με τ'ο ώραιότερο ίσως και τ'ο τραγικότερο άσφαλές μεσαιωνικό ποίημα. Ο θρύλος αυτός άπ'οι πολλές αιώνες είχε λημονηθή ως δτου τόν έκανε και πάλι δημοτικό ο Βάγγερ με τ'ο περιφημο όμώνυμο μελοδράμα του. Ίδου ή ύπόθεσις του: Ο Τριστάνος ντέ Λεονουά, φημισμένος ίππότης της Άγγλιας, άνηψίος τού βασιλέως Μάρκου, είχε πάει στην Βρετανία για νά παραλάβη την ώραιά Ίζόλδη που ήταν προωρισμένη για σύζυγο του θείου του και βασιλέως. Την Ίζόλδη ο Τριστάνος την ήξερε και προηγομένως γιατί έκείνη είχε περιποιηθή τ'ο τραμάτι του όταν έπεσε πληγωμένος σε μία μάχη. Σανναβέλικτος τόν ή Ίζόλδη θυμήθηκε την παλιά τους περιπέτεια και άρνήθηκε να π'η νά ζήσει κοντά τού βασιλέα Μάρκου. Προκειμένου μάλιστα να έγκαταλείψη τόν Τριστάνο της έζήτησε από την άκόλουθό της, φαρμάκια για νά τ'ο πιη. Μά ή άκόλουθος τρομαγμένη με την ιδέα ότι θά έχανε την κυρία της, άγένητος και άντι να της ρέξη φαρμάκια της έφερε τ'ο φίλτρο της άγάπης. Τ'ο πρόσφερε στην κυρία της, καθώς και στον Τριστάνο.

Άπό αυτό προέβλε με σιερά δυστυχώς και πόλεμον. Στο τέλος ο Τριστάνος πολιορκούμενος από τούς στρατιώτες τού βασιλέως Μάρκου, άρου πλήγασθε θανάσιμα, άναγκάστηκε να παραδοθή. Η Ίζόλδη πέθανε κ' αυτή από τη λύπη της κοντά του, και μόλις ο καλός βασιλεύς έπρόλαβε να τούς συγχωρήσει. Δεν έπρόφρασε όμως και νά τούς σώση. Άποφάσισε όμως να τούς στήση ένα μνημείο άντάξιο π'όν τών έρωτά τους. Τους έθαψε όχι μακριά τόν ένα από τόν άλλο και φυτέψε πάνω από τόν τάφο του Τριστάνου μία τριανταφυλλιά και πάνω από τόν τάφο της Ίζόλδης ένα κλήμα. ε'Η τριανταφυλλιά και τ'ο κλήμα άπλωσαν τότε τις ρίζες τους—γέρφει ο ποιητής— ως μέσα στην καρδιά τών δύο άγαπημένων κ' εύγενικών νεκρών. Με τ'ο θεαμό ποίημα της άγάπης που γέμαζε άκόμα τις σβυμένες ψυχές τους: τ'α δυο δεντράκια θέρειψαν κ' έπλωσαν τού κλώνους τους τ'ο ένα π'ρός τ'ο άλλο και σφιχτά. γκαλιόστηκαν έρωτικά πάνω από τούς δυο τ'α φους».

Σήμερα τ'ο ρόδο δεν συμβολίζει π'ανά τόσο βαθειά αισθήματα. Δεν είνε παρά ένα σύμβολο της άνοξεως, ή, όταν τ'ο έχη κανείς τόν χειμώνα, ένα σύμβολο πολυτελείας.

Ο τελευταίος τ'ο ρόλος άλλωςτε δεν είνε σημερινός: Δηγοίνονται ετι όταν ή Κλεοπάτρα διοργάνωσε π'ός τιμήν τού Άντωνίου τις περίφημες έορτές τις προωρισμένες να τόν θαμπώσουν, άγόρους, άντι πολλών ταλάντων, χιλιάδες ρόδων με τ'α όποια έστρωσε τις αίθουσες τού παλατιού της σε ύψος ένός άγκώνος. Όμοίως, ο Ήλιονβάλδος άραμάτιζε τις αίθουσες τών συμποσίων και τών όργάνων τ'ο προκάλωντας τεχνητή βροχή από πέταλα ρόδων.

Ο τάφος του Τριστάνου και της Ίζόλδης με την τριανταφυλλιά και την κληματιά από πάνω.